

Vsebina

Področja vzgonskega difuzijskega plamena
hitrost in masni vzgonski tok v plamenu

Temperatura v navpičnem vzgonskem toku

Vzgonski tok in plamen pod stropom
hitrost sproščanja toplote, temperatura in
hitrost vzgonskega toka

Področja vzgonskega difuzijskega plamena

Vzgonski tok - ni plamena!

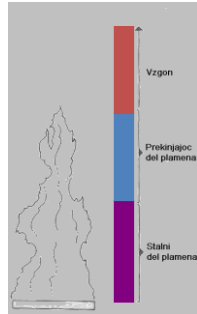
$$\frac{z}{Q^{2/5}} > 0,2$$

Področje intermitence
-prekinjajoč del plamena

$$\frac{z}{Q^{2/5}} = 0,08 - 0,2$$

Bližnje področje
-plamen je stalno prisoten

$$\frac{z}{Q^{2/5}} < 0,08$$

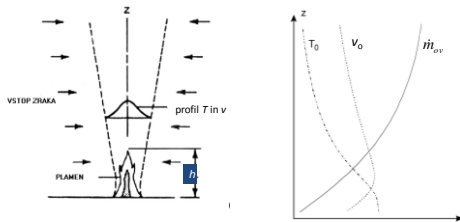

Področja vzgonskega difuzijskega plamena

Osnosimetrični vzgonski difuzijski plamen

Področja vzgonskega difuzijskega plamena

Enačbe McCaffrey

Vzgonski tok

- hitrost in temperatura z višino padata

$$v_0 = 1,1 \left(\frac{\dot{Q}_k}{z} \right)^{1/3}$$

Področje intermitence

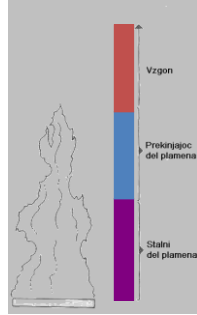
- področje "skoraj" konstantnega pretoka

$$v_0 = 1,9 \dot{Q}_k^{1/5}$$

Bližnje področje

- stalni plamen in pospešen pretok gorečih plinov (cona gorenja)

$$v_0 = 6,8 \sqrt{z}$$

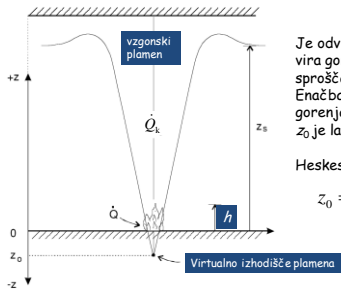

Virtualno izhodišče plamena z_0

Je odvisno od premera vira gorenja in hitrosti sproščanja toplote. Enačba temelji na meritvah gorenja različnih tekočin. z_0 je lahko negativen ali pozitiven.

Heskestad - enačba:

$$z_0 = 0,083 \dot{Q}_k^{2/5} - 1,02D$$

Masni vzgonski tok v plamenu $\dot{m}_v$

Masni tok sestavljajo produkti gorenja in zrak, ki vstopa. Vstopanje zraka v plamen in višje v vzgonski tok se razlikuje, zato se enačbi (Heskestad) razlikujeta

v plamenu $z \leq h$
$$\dot{m}_v = 0,0056 \cdot \dot{Q}_k \cdot \frac{z}{h}$$

v vzgorskem toku $z > h$
$$\dot{m}_v = 0,071 \dot{Q}_k^{2/5} (z - z_0)^{3/5} + 1,92 \cdot 10^{-3} \dot{Q}_k$$

- z - oddaljenost od izhodišča plamena v navpični smeri [m]
- h - višina plamena [m]
- $\dot{m}_v$ - masni vzgonski tok [kg/s]
- $\dot{Q}_k$ - hitrost sproščanja toplote - konvekcija [kW]

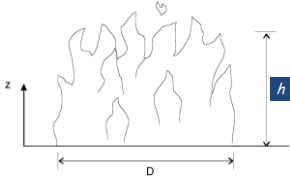
Masni vzgonski tok če je $D > h$

V plamenu ($z \leq h$) velja (Thomas):

$$\dot{m}_v = 0,188 \cdot P \cdot z^{3/2}$$

$$P = \pi D$$

$$\dot{m}_v = 0,59 \cdot D \cdot z^{3/2}$$

P - obseg [m]
 z - višina glede na izhodišče plamena [m]
 D - premer plamena [m]
 $\dot{m}_v$ - masni tok [kg/s]

Posebnost vorteksi

Temperatura v vzgonskem toku

Heskestad $z > h$

$$\Delta T = 9,1 \cdot \left(\frac{T_\infty}{g \cdot c_p^2 \cdot \rho_\infty^2} \right)^{1/3} \cdot \dot{Q}_k^{2/3} (z - z_0)^{-5/3}$$

g - gravitacijski pospešek 9,81 m/s²
 ρ_∞ - gostota zraka v kg/m³ (večinoma 1,2)
 T_∞ - temperatura v K (večinoma 293)
 c_p - specifična toplota zraka v kJ/kg K (večinoma 1,0)

$$\Delta T = 25 \cdot \frac{\dot{Q}_k^{2/3}}{(z - z_0)^{5/3}} = 25 \cdot \left(\frac{\dot{Q}_k^{2/5}}{(z - z_0)} \right)^{5/3}$$

Velja v navpičnem vzgonskem toku, ki še ne doseže stropa.

Oblika in višina vzgonskega toka pod stropom

Vzgonski tok, ki se navpično dvigovanje, se ob stiku s stropom odkloni v vodoravni smeri radialno, nastane plast vročih plinov pod stropom.

- pomembno pri nameščanju naprav za detekcijo in javljanje gorenja ter sprinklerjev

---

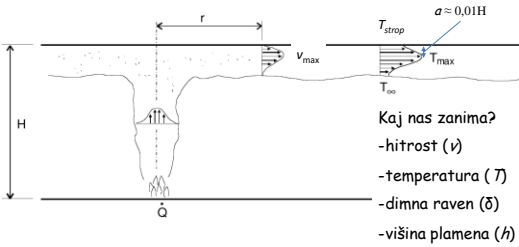

Vzgonski tok pod stropom

Pod stropom je horizontalen vzgonski tok

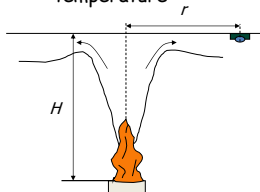

Vzgonski tok pod stropom

izračun maksimalne temperature

Alpertova korelacija

temelji na poskusih, kjer je:

- $\dot{Q} = 0.5 - 98 \text{ MW}$ in $H = 4.6 - 15.5 \text{ m}$
- enakomerno gorenje, $\dot{Q}$ je konst.
- neomejen, gladek strop
- gorljiva snov vsaj $1.8 \times H$ od stene

Vzgonski tok pod stropom

uporaba modela za neomejen raven strop ustreza za:

"velik" prostor ali "kratek" čas po vžigu

Vzgonski horizontalni tok je še neomejen, še ne dosega sten in se ne „debeli“.

TEŽAVE pri "majhnih" prostorih ali dolgih časih po vžigu!
(tvori se mirna negibna raven toplih plinov, ki onemogoča nadaljnjo pot dima in plinov)

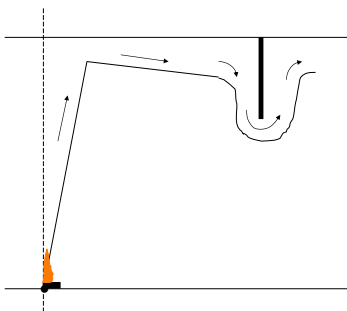

Vzgonski tok pod stropom

Temperatura vzgonskega toka pod stropom

$$T_{\max} - T_{\infty} = \frac{16,9 (\dot{Q})^{\frac{1}{3}}}{H^{\frac{5}{3}}} \quad \frac{r}{H} \leq 0,18$$

$$T_{\max} - T_{\infty} = \frac{5,38 (\dot{Q}/r)^{\frac{1}{3}}}{H} \quad \frac{r}{H} > 0,18$$

r - oddaljenost od osi plamena [m]

H - višina do stropa [m]

$\dot{Q}$ - hitrost sproščanja toplote (celotna) [kW]

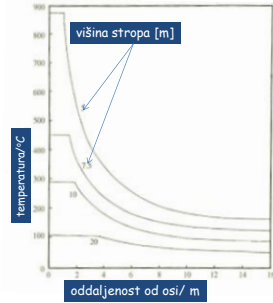

Temperatura vzgonskega toka pod stropom

$\dot{Q}$ je v vseh poskusih 20 MJ, višine stropa so različne.

Hitrost horizontalnega vzgonskega toka pod stropom

$$v_{\max} = 0,946 \left(\frac{\dot{Q}}{H} \right)^{1/2} \quad [\text{m/s}] \quad \frac{r}{H} \leq 0,18$$

$$v_{\max} = \frac{0,197 \dot{Q}^{1/2} H^{1/2}}{r^{1/2}} \quad [\text{m/s}] \quad \frac{r}{H} > 0,18$$

Hitrost pada z oddaljenostjo od osi plamena.

Primerjava: maksimalna hitrost plinov je v prekinjajočem delu plamena:

$$v_{0,\max} = 1,9 \dot{Q}^{1/2} \quad [\text{m/s}]$$

v navpičnem vzgonskem toku pa: $v_{0,\max} = 1,1 \left(\frac{\dot{Q}}{z} \right)^{1/3} \quad [\text{m/s}]$

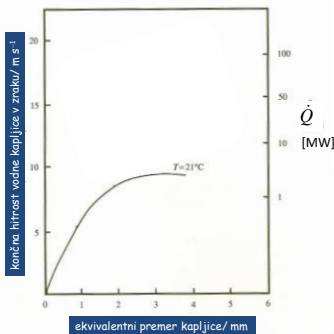

Hitrost vodnih kapljic pri gašenju

Toplota, potrebna za aktiviranje javljalnikov

$$\dot{Q}_{\min} = r(H(T_{akt.} - T_{\infty})/5,38)^{3/2} \quad \frac{r}{H} > 0,18$$

$$\dot{Q}_{\min} = ((T_{akt.} - T_{\infty})/16,9)^{3/2} H^{5/2} \quad \frac{r}{H} \leq 0,18$$

$T_{akt.}$ – aktivac. temp.

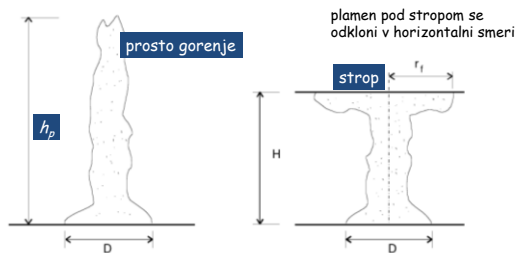

Gorenje na prostem in v prostoru

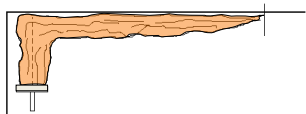

Plamen pod stropom

nizek strop ali velik požar – plamen pod stropom v horizontalni smeri
v horizontalnem plamenu manjše vstopanje zraka v plamen kot v vertikal.

“revna” mešanica pod stropom, omejen vstop zraka ni pomemben; dolžina plamena (vsota vertikalne in horizontalne) je manjša kot na prostem

“bogata” mešanica pod stropom, plamen je daljši kot bi bil na prostem, zaradi počasnejšega mešanja z zrakom

---

Vprašanja

Opišite značilnosti osnosimetričnega vzgonskega plamena (področja, hitrost plinov, masni vzgonski tok, ...).

Kaj se zgodi, ko plamen v prostoru doseže strop?

Naloge

- hitrost plinov in masni vzgonski tok v plamenu in vzgonskem toku
- temperatura v navpičnem vzgonskem toku in na stropu,
- toplotni tok, ki aktivira javljalnik
